

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdi vásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 forint, fél évre 2 forint 50 krajczár, negyed évre 1 forint 20 krajczár. — Egyedül szám ára 5 krajczár. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 forintért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadó hivatal: K-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A kongresszusok.

Ebben a millenniumos országban, a mint a külföldön barátaink némitisztelettel, ellenségeink pedig bizonyos kicsinyléssel jelenleg nevezik édes hazánkat, ebben a millenniumos országban Budapest most a kongresszusok városa. Ezredéves ünnepünk kedvező alkalom arra, hogy ne csak hazánkból, hanem Európából, sőt ama tengerentúli országokból is, melyek a modern civilizációval lépést haladni kívánnak, ide hozzánk gyülekezzenek mindazok, a kike' közös munkakör, közös törekvések az egyesülésre ösztönöznék.

Igy a nyár beköszöntö óta Magyarország vendéglátogató fővárosába bucsut járt hazánk, valamint a külföld művelt társadalmának sok száz és száz jeles képviselője, hogy itt érintkezésbe léphessen testületi és tisztársaival. Egymásután köszönthettük falaink közt a sajtó, a vasúti technikusok, az elektrotechnikusok, a cukorgyárosok, a posta- és távírdáügy szellemi munkásainak nemzetközi kongresszusai; a kereskedelmi, a tanügyi, országos kongresszusokat; a gyógyszerészek kongresszusát, mely az idén első ízben jött össze; az állatvédők kongresszusát, a napidijások, jegyzők országos gyűlését stb. stb. Nagy pedig azoknak az országos és nemzetközi kongresszusoknak, konferenciáknak és gyűléseknek a sora, a melyek a még hátralevő hónapokra mind fővárosunkat választották folyó évi találkozásuk helyéül.

A mennyi országos és nemzetközi testület, egyesület és érdekes csoport csak létezik, az ebben az ezredévben kevés híjján mind idekerül Budapestre, melynek bőven nyílik alkalmuk kimutatni a magyar vendégszeretetet.

Nem is csekély teherrel jár az a nagy vendéglátás. Egész vagyont képvisel az az összeg, melyet a főváros törvényhatósága e célra a folyó évi költségvetésébe illesztett; a kormány, testületek, egyletek és egyesek mélyen nyulnak zsebeikbe, hogy tisztességgel tegyenek ki magukért. Szintén meglehetősen vagyonra rug az a kiadás, melyet a kiállítás igazgatósága viselni kénytelen, hogy kongresszista vendégeit e kiállítási ünnepélyek csarnokában legalább egyszer ültesse terített asztalhoz. Mert hiába, minden kongresszus észem-izsommal jár. Az ünnepélyes, emelkedett hangulatnak utóvégre is kell hogy lehetőleg pezsgő mellett, lelkes toastokban nyerjen kifejezést. De bár senkisémet utazik kongresszusra, hogy ott koplalási kurán menjen keresztül, többnyire még sem a vendéglős az egyedüli, ki ezen összejövetelek hasznát látja.

A befolyás, melyet a legtöbb kongresszus a világ menetére gyakorol, nem kicsinylendő. Nem kicsinylendő, legyen az akár káros, ha tudniillik valamely érdekes csoport azért szövetkezik, hogy kartellek s egyéb megbeszélések útján az általános jólét rovására önző célokra szolgáljon: nem kicsinylendő, ha ez

a befolyás hasznos az általános jólét, műveltség, a világforgalom szadályozása, fellelése által.

A kongresszus, melynek kedvéért ki-ki elhagyta szűkebb hazáját, megszokott otthonát, hogy megismerkedjék mások viszonyaival, nézeteivel, mivel az ut benyomásai, idegen népekkel való érintkezés által tágul a látkör, míg az előítéletek eloszlanak, — már ezen hatásánál fogva is áldásosnak mondható, ha működése egyéb haszonnal nem is járna.

De a kongresszusi tanácskozásokon rendszeren az egybegyűlt társadalmi osztály éliteje viszi a vezérszót, kifejezést ad nem egy üdvös eszmének, javasol hasznos újításokat és jótékony intézményeket kezdeményez. Nagy fontosságú kérdések tisztázása, melyek országok műveltségére és kulturális haladására döntő befolyással bírhatnak, czélszerű reformok inaugurálását eredményezi. Előadások, fejtegetések, viták mozdítják elő a szakművelődést. Egyik is, másik is megnyitja tapasztalatainak bőtárházát, hogy mindnyájan merithessenek belőle gazdag tanulságot. Már az az egyöntetűség, melyet bizonyos kezeléseknél — p. o. a posta és távírdánál a kongresszusok megállapodásai folytán világszerte elértek, nagy vívmánynak számítható.

Ezeréves hazánkra nézve azonban az a körülmény, hogy Budapest az idén mint a „kongresszusok városa” szerepel, sokféle jelentőséggel bír. Nem utolsó

TÁRCZA.

Bártfa:

Irta: VERNER LÁSZLÓ.

Itt vagyok a csél-esap lengyel hercegnek Radzivilnek vig mulatozása helyén, hol a mult század közepén a magyar és lengyel arisztokracia találkozott; itt vagyok a hirtelen moderné öltöztetett régi fűrdőn, melyben sebbel-lobbal tűnik el utból az ódon s egy magyarúgu világfűrdő képét veszi magára ez új, tetszetős mezével, hoteljével villanyvilágításával.

Ha a magam kedvtelésére írnám e sorokat, akkor előbb elolvasnám Vajda Péter prózában írott költeményeit vagy nem olvasnék el semmit, hanem kimennék abba a csodás erdőrengetegbe, mely egy kődobánsyira van tőlem, lebeveredném a fűben s ozont lehelő tudóm, a szívem verése, nó meg az ihlettől sugárzó szemem fejezné ki elragadtatásomat irántad nagy fenség. Irántad csodás Természet! Hanem az újságírás robotos híve nem keresi a maga mulatságát, még akkor sem, ha mulat, mint a számító kalmár, hanem arra felé tekint, a miből a köznek lenne valami csodás haszna, szolgál téged nagy széles Közönség mindenkor egyenlő buzgalommal.

Ekként, mivel jól tudom, hogy a századvégi

ember enervált idegeinek Vajda Péter nem tetszetős: tulteszem magamat s nem dicsőrelek téged szép természet, a ki már két éve kaptad a teremő jóvoltából az áldást.

Mert tessék elhinni, érzelmes emberek vagyunk ám mi a század végén is, csak nem merjük bevalani. Magam sem vagyok poetai ragaszkodású, a napi élet küzdelmei között meglehetősen lekopott rólam az idealizmus, — de itt óda-költővé lettem, mint néhai Desseffy József gróf, a ki Döbrenteynek Erdélyi muzeumában megverselte a bártfai vasas vizet, többek között megeselekedvén a következő versszakot:

Tartznál tsemesolt isteni levélvel én,
Buzogtatni jövők lómg hived szeszed,
Hogy párologjon a füstje
S bosszantgassa meg orromat.

A verset mi új magyarok nem értjük meg, de legyünk kegyelettel, hisz az öreg Kazinczy nyelvnyesegető kertész keze alatt vált a poema oly fenkölté, kétségtelen: a kut jobb verset is érdemel. No, de itt sétál most Simon Judit szerzője, a Hét genialis főtalentuma: Kiss József, majd megtiszteli a derék vizet egy kissé jobb poémával.

Nem csak Kiss József sétál itt, Perczel Dezső a bandérium-vezető belügyminiszter megedzotten a második ezerre gyógyultant ment el. Kell-e a fűrdőnek nagyobb reklam? Azután itt van a haza Mezenása, a kit tessék elhinni asztalos mesternek

néztem, a ki nem más mint Semsey Andor, Földes egyetemi tanárral, Kiss Józseffel és Dr. Radó Antallal sétál s fél fülle hallottam Tóth Béláról is beszélgetni.

És itt van latainer egyszerűségében a zágrábi érsek Poszilovits, oly egykedvűen szüreséli a vasas vizet, akár jó magam s azt hiszem épen olyan jól venné, ha három hétre megszűnnék az emberi gond, mint jó magam. . . . Mellette sétál az öreg Röck a nagy humanista édes testvére, mellette Desseffy és egy szép szőke haju Andráshy grófné. Van itt a Zichykből is, hanem a fűrdő közönség zöme: a módos középosztály, elvegyülve benne az okosan élő latainer. S a mit legelőbb kellett volna elismernem, Bártfa különlegessége: a nők. A férfiak titkos fűzért választottak, hogy a titkosan elrendelt: szépségversenyen az aranyalmát ítéljék meg: a közönség üstőke ugyancsak izzad, nem lehet itt dönteni a sok szép között. A főforrás vasvize a sápadt képeken is rózsaszín rózsákat nyit már egy pár nap után is, soktól egész indiskréten meg is kérdezzük:

— De nagysád, az istenért, mit keres itt, hiszen oly piros, mint a rózsza?

— De nem ilyen voltam ám! Nyílik meg szára a vérpiros ajk s szólnak hozzá hamiskásan a tüzes szemek.

Mikor e sorokat írom a fellegszallagok átlöelve tartják a fenyőszálakat, melyek üden törnek

azok közt a közgazdasági. Nemcsak az által, hogy a vendéglátás következtében sok pénz cseréli gazdáját, forgalomba kerül, hogy ezek a külföldi vendégek a legszeretelmertőbb fogadtatás mellett is sajátjából mégis nem csekély összeget költ, mely a külföld erejéből van merítve, azonban a miénknek gyarapítására szolgál. De a külföld e legműveltebb képviselői megismerkednek velünk és még mindig exotikusnak vélt országunkkal, látják közgazdasági, ipar, kereskedelmi fejlődésüket. Látják a kiállítást és meggyőződnek, hogy egyik-másik tárggyal mi is előnyösen részt vehetünk az általános versenyben; hogy nálunk is lehet vásárolni. S vásárolnak is, ha egyebet nem, egy-két emléktárgyat (abból exotikus országból.) S mikor hazakerülnek és a hivatalos jelentések megtétele után elmesélik, hogy és miként folyt a soruk itt a kelet határainál, hát akkor lehet, hogy egy-két komoly szóval is hozzájárulnak ahhoz, hogy az Európában felőlünk és országunk felől még mindig uralkodó balnézetek valahára kivessenek.

És ha külföldi vendégeink egy parányi kis részt haza vittek amaz igaz elragadtatásból, melynek kifejezéseiben itt áradoztak, úgy bizonyára honfitársaikat ösztökélni fogják kiállításunk meglátogatására. Ez nemcsak ezredévi kiállításunk anyagi sikerének előmozdítására, hanem minden ünnepünk erkölcsi diadalának nagyobbitására is szolgál.

Politikai helyzet.

A helyzet ugyanaz, ami volt a múlt héten s ami volt hetek, sőt hónapok óta. Bizonytalanság minden irányban, nyugtalanság minden tekintetben. Annyan azonban mégis történt némi változás — legalább a közfelfogásban, — hogy mind erősebben s mind hangosabban tör magának utat az a meggyőződés, hogy a tartós bizonytalanságnak végre valahára véget kell vetni. A napi sajtó egy része annyira fölismeri a közhangulat eme követelményét, hogy a fejlődő események eredményeit mintegy anticiálva már előre is kalandos hírekkel pertraktálja szenzációsomjas olvasóit.

Az egyik lap szerint Csáky, a másik szerint

fel a magasig; ha azonban az idő kedvez, akkor a messze vezető sötányokon törünk föl az Erzsébet pihenőhöz. Bártfa maga is érdekes város 4000 jobbára pajészes lakossal, keramit járdáival, 1505-ben a piac közepén épült városházával, szabad királyi városi közvezetével. Említvén elsőbb a jelenvalókat, feledém aki ez évben ugyan ninesen itt. Bártfán tetszik csak ki igazán, mily imádat-szerű ragaszkodással viseltetik a magyar nemzet Erzsébet királynasszony iránt. A hol tavaly három hétig lakott, a szállodát márvány tábla díszíti. A táblát Bártfa szab. kir. város törvényhatósági küldöttsége s előkelő fűrdővendégek előtt tették föl. A kut, melyből a királyné ivott, eddig Lobogó nevet viselt, ma Erzsébet kutja. A hogy tetején van a királyné kedves pihenő helye. Mintha nemes alakja most is itt járna, beszélnek róla megindulva szeretettel.

Még a fűrdő telep épületmégével, kaczer villáival, robusztus hoteljeivel kedves benyomást tett az idegenre. Elöl az Otthon bizant stíly fogadója, méltóvá lett az idegenek bizalmára. A hidegvér gyógyintézet vezetése kiváló kezekben van, Hanarik Jenő dr. maga nézi meg betegeinek a proskirbalt műtétet. Ezeket mind látva, fogadják sajnálkozásomat, ha tán szenvednek oda haza, mert én üdülök és jól érzem magam!

pedig Széll Kálmán a jövő embere. Némelyek pedig komoly politikai eseménynek tekintik Szapáry grófnak Ostendébe való érkezését, ahol tudvalevőleg Bánffy Dezső is már két hét óta tartózkodik, s ahonnan a miniszterelnök néhány nap múlva ismét visszatér a fővárosba az ügyeknek újból való átvétele céljából.

De bármennyire el is térnek egymástól a lapok közleményei, különösen pedig bármily divergensok az ellenzéki lapok információi a részleteket illetően, abban az egy pontban, az ellenzéki sajtó összes régi és összes újabb keletű organumai mégis csodálatos egyértelműséggel megegyeznek, hogy Bánffy pozíciója megint, s hogy a miniszterelnök napjai megszámlálvák. De hát ezek az ellenzéki lapok már igen sokszor buktatták meg Bánffy Dezsőt, sőt talán néhai Csanády Sándor halála hírért sem kolportáltak annyiszor teljesen alaptalanul, ahányszor némely hazai és bécsi lapban már meg volt írva, hogy Bánffy megbukott, hogy Bánffy megbukik. S Bánffytól kitelik, hogy Csanády módjára még egy párszor felülteti az összes lapokat.

De hát elvégre Magyarország mostani miniszterelnöke sem halhatatlan s így meglehet, hogy nemsokára tényleg meg fog válni a miniszterelnökségtől.

Minden attól függ, miként fog a kiegyezési tárgyalásokból, illetőleg a kvóta fölemeléséből fakadó nehézségekkel megbirkózhatni. Kétségtelen, hogy a miniszterelnök helyzete nem valami irigylésre méltó ezekben a nehéz, az ország és a monarchia magasabb érdekeit érintő kérdésekben. De hát ép oly nehéz volna hasonló körülmények közt akármely magyar államférfiúnak a helyzete is. S mivel másrészt köztudomású dolog, hogy Bánffy Dezső két évi miniszterkedése alatt ugyancsak sok nehéz helyzetből s igen előkelő ellenfelekkel szemben diadalra vitte a maga ügyét, nem lehetetlen, hogy előrenéző taktikai tehetséggel most is módot és eszközöket fog találni a nehézségek és akadályok leküzdésére.

S ha valóban bizonyul az a hír, hogy a liberális párt egy része határozott állást akar foglalni a Bánffy által már elvben elfogadott kvotafölemeléssel szemben, könnyen meglehet, hogy a miniszterelnök még idején gondoskodni fog azok segítségével újból fölrússíthati megrikult doré hadát s amelyekre támaszkodva a kiegyezési művet is törvényre emelteti a parlamentben. Ezért nem csodálnók, ha a fuzionális hírek és tervek nemsokára ismét előtérbe lépnek. Vajjon Szapáry grófnak ostendei utazása összefüggésben áll-e egy újabb fuzionális tervezettel, azt egyelőre bajos volna egész apodiktieze megállapítani.

De hát a terv maga nem is oly lehetetlen. Anynyi mindenesetre bizonyos, hogy a nemzeti párttal folyt tárgyalások nem szakadtak meg teljesen, sőt úgy vagyunk értesülve, hogy a tárgyalások ma is erősen folynak, s hírlík, hogy Apponyi teljes lojaltással akarja támogatni Horánszky Nándor fuzionális törekvéseit. Azt azonban nem hisszük, akármely fordulatot vegyenek is a folyamatban levő tárgyalások, hogy maga Apponyi is aktíve részt akar venni a fuzióban.

De hisz nemsokára már tisztulni fog a helyzet, mert a miniszterelnöknek kilátásban levő visszaérkezése után, a liberális párt és a miniszterelnök közti ellentétek vagy hirtelen megfognak szűnni, vagy pedig igazán válságos napok fognak bekövetkezni a liberális párt, s talán az egész hazára.

Az ország nyomasztó anyagi helyzetét s a mind féktlenebbül jelentkező pártszenvédeleket, a társadalmi és felekezeti meghasonlást tekintve, óva intjük a liberális pártot, komoly ok hiányában ne időzzen elő párt- és ezzel együtt országos válságot, mert ha a személyes érdekeket és egyéni pretenziókat most is föléje helyezi a közérdeknek, kiesik a kezéből az a gyeplő, melynek husz év óta folyton ura volt s ő is tehetetlen ellenzékké fog devalválólni, a minővé lettek Európa parlamentjeinek többi liberális pártjai.

A fuzió ügyét azonban, melyet mielőtt fogva hazafias meggyőződésünk egész hevével támogatunk, most is megszívlelendő eszmének tartjuk a tarthatatlan helyzetből való kibontakozás érdekében. Ámde csak akkor, ha ez a fuzió nem az egyes pártoknak, hanem az egész hazának valhatik a hasznára.

Veritas.

A kozmopolitizmus.

Az államok nemzeti jellegének egyik legveszedelmesebb ellensége a terjedő kozmopolitizmus, a kozmopoliták serege.

Ugyan mi szülte a kozmopolitizmust?

Szerintünk a kenyérkeresetnek korunkban oly óriási nehézsége és küzdelmei tenyésztették a kozmopolitizmust.

És mit jelent a kozmopolitizmus? Nem egyebet, mint azt, hogy ne ragaszkodjunk ahhoz a röghöz, melyen születünk, melyben őseink nyugszanak, melyhez fűződnek hagyományaink, a melynek lakosságához, népéhez tartozunk és nyelvét beszéljük.

A kozmopolita nem ismer mást magán kívül. Önmagát szereti, önmagát kényezteti és egyedül azt keresi, hogy önönmaga minél kényelmesebben és minél kevesebb kötelességteljesítéssel henylje át az életet.

S mik a kozmopoliták megboesáthatlan bűnei? Nem ismernek hazát, nem ismernek felettük álló államhatalmat, nem ismernek a társadalom iránt, melyben beleszülettek, kötelességeket.

Magyarországon a kozmopolitáknak eddig nem igen volt talaja; azt a szomorú jelenséget azonban konstatálnunk kell, hogy az utóbbi időben nálunk is rohamosan terjed a kozmopolitizmus.

Mert csak ennek tulajdoníthatjuk, hogy a kivándorlás olyan mérvet ölt, mely megdőbbsenti az igaz hazafit és gondolkodóba ejti.

De viszont örömmel kell konstatálnunk azt, hogy a hazánkból kivándorlók óriási többsége nem magyar, hanem idegen nemzetiségbeli.

Mi magyarok hiálát adhatunk istenünknek, hogy sovínisztáknak teremtett. A magyar sovínizmus sok veszélytől és idegen államokból jövő egészségtelen áramlatoktól fogja megvédeni országunkat. Ennek a magyar sovínizmusnak köszönhetjük, hogy a mi népünk soha sem lehet kozmopolitává, mert örök szeretettel csügg hazáján, anyaföldén és nyelvén.

Ez azonban nem ok arra, hogy a kozmopolitizmusnak jeentőséget ne tulajdonítsunk. Gondoljunk csak arra, hány milliót tesz ki az idegen nemzetiségűek száma!

Nos, ezeket kell megvédenünk a kozmopolitizmus tanától. Ez az ellen kell óvszert találnunk, hogy a különböző nemzetiségek ne hagyhassák el seregostül ezt az országot.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy vegyük el a tótóktól, szerbekből stb. a szabad költözködés, a függetlenség, a személyes szabadság évszázados, szent jogait, de igenis módot és eszközt kell találni arra, hogy ez a szegény nép a maga tudatosságában felvilágosíttassék, hogy mi vár rá odakünn a teletömött ujvilágban, ha a lélekkufár kozmopolitikusokra hallgatva ott hagyja e földet, melyből kivetheti mindennapi kenyerét.

Gondoljunk erre; és gondoljon erre a kormány is, mely az ország ügyeit vezeti. Kormány és társadalom akadályozzák meg együttesen a kozmopolitizmus terjedését.

A kozmopolitizmusnak nem szabad ez országba beférközni! Nos, ezt úgy akadályozhatjuk meg, ha a társadalmat egységessé tesszük, ha az új nemzedéket magyarrá neveljük és beoltjuk az új nemzedékbe a sovínizmust is. Inkább legyünk sovíniszták, mint kozmopoliták. A sovínizmus emeli a honfiai büszkeséget és öntudatot, ami még sohasem volt kárára egy nemzetnek sem, a kozmopolitizmus ellenben megöli az ország nemzeti jellegét, népének kötelességtudását és hazafiságát.

Magyarországot pedig népének honszerelme, kötelességtudása mentette meg a gyakori veszélytől és a többször fenyegető elpusztulástól. Ennek köszönhetjük létezésünket és milleonumunkat.

Mit ér, hogy állami életünk rendezett, ha társadalmunk nem egységes, hanem valósággal darabokra van töredevezve? Ennek kell tulajdonítanunk, ha lábra kapnak olyan eszmék, melyek ártalmasak népünknek, mert következményük gyanánt olyan szomorú jelenségek állanak elő, a minő épen a lakosság ezreinek kivándorlása.

A második ezredébe lépő magyar nemzetnek, ma élő nemzedékének nagy kötelességei vannak: nagy kötelességeket róttak rájuk a kor különböző áramlatai. A legnagyobb kötelesség azonban két-

ségtelenül az, hogy a társadalmat sok dirib-darabjából egygyé forrassza, úgy, hogy a részek, az elemek fel se legyenek ismerhetők.

Ez az a „parva sapientia“, az a kis adag bölcsesség, a melylyel Oxenstierna svéd miniszternek világtörténeti nevezetességi mondása értelmében az egész magyar glóbusi kormányozhatni.

CSARNOK.

A tolvajokról.

(Folyt. és vége.)

A tolvajvilágban meglehetősen szerepet visznek az asszonyok is. Ezek rendesen csak húzó-eszközökkel dolgoznak, melyekkel a boltok és raktárok elé helyezett árukat észrevétlenül magukhoz huzzák. Leginkább olyan férfival élnek, a ki maga is ugyanazon „tiltott iparágat“ űzi. Az asszony büszke arra, ha társát drágaságokkal megajándékozhatja, míg maga rongyokban jár. Mikor a kedvesét börtönbe hurcolják, maga tartja fenn magát és csak akkor szegődik más férfi oldalához, ha előbbi kedvese hosszabb ideig kénytelen a büntető bíróságok vendégszeretét igénybe venni.

Az asszonyok sorából kerülnek ki az ugynevezett „hollók“ is. Ezeknek az a teendőjük, hogy körutrá indulnak a férfakkal és mikor az utóbbiak, kileve a kedvező alkalmat, bemennek egy házba, hogy ott valamit elemeljenek, őr állanak a kapunál. Ha közelgő veszélyt sejtene, a holló hangját utánozzák, hogy társukat évatosságra intse. Ez az elővigyázat már sokszor megmentette a besurranó tolvajt attól, hogy időelőtt a rendőrség kezébe kerüljön.

Az asszonyok képezik leginkább a lakadalomba járó tolvajokat is. Ezeknek az a módszerük, hogy minden valamire való lakodalomba meghívják magukat és a lakodalom alatt a mi értékest: ékszer, arany, ezüst nemű, drága legyező, kalap vagy eseebecsét megkaparíthatnak, azt ellopják.

Csak a napokban történt, hogy a londoni rendőrség lopáson ért egy Horward nevű asszonyt, a kinek évenként huszezer forint évjáradéka van. Ugyevéde kleptomániának akarja őt feltüntetni s szabdlábra helyezését kérte. A rendőrség, a törvényszék és az orvosok most vizsgálják, hogy kivel van dolguk, vajjon a szerencsétlen beteggel-e, vagy egy közönséges, de tagadhatlanul elmés tolvajjal.

Nem ugyan „hivatásos“ tolvajok, de nagyon közel állnak ehhez a kleptomániához is. Londonban csupán a kereskedőknél nyolcezzszáz kleptomániás ember van bejegyezve. Ezekről a rendőrség is vezet nyilvántartást, ennek fekete könyvében azonban sokkal kevesebben vannak bejegyezve, mert a kereskedők ezeket a betegeket nem adják ki a rendőrségnek.

Ha egy kereskedő ugyanis észreveszi azt, hogy üzletéből valaki ellop valamit, saját alkalmazottjaival utána jár a dolognak s ha meggyőződik róla, hogy az illető betegségből lop, megszerezi fényképét és pontos leírásban köriratban értesíti róla az összes kereskedőket. Ha azután egy ilyen beteg bejön az üzletbe, vigyáznak reá s ha mégis ellop valamit, nem jelentik be a lopást a rendőrségnek, hanem udvarias levélben visszakérlik hozzátartozóitól a lopott tárgyakat.

A londoni nyolcezzszáz kleptomániás között húszkilenczven a nő, és csak tíz férfi. Érdekes a megemlítésre, hogy a nők legnagyobb része előkelő származású.

A tolvajok nagyrésze kérkedik a vallás és szentírás iránti tisztetével. Dalaik száma hajdan kötetekre rugott, a melyben dicsőiséggel kerítik be a bűnt, a benne élelt boldogságnak mondják s kétes vállalataik örökös szerencsését dalolják.

Sőt van egy külön nyelvük is, az ugynevezett tolvajnyelv, de erről más alkalommal.

Hevesi Jenő.

Ujdonságok.

— Milyen időnk lesz? A budapesti meteorológiai intézet távirati közlése szerint a következő napokban változóan fős és hűvös idő várható, helyenként esővel és élénk szelekkel.

— Iskola ügyünk ismét egy lépést haladt előre. Mult pénteken Kézdi-Vásárhelyt járt Halász Ferencz miniszteri osztálytanácsos, Csánky Miklós tanfelügyelő kíséretében s az itteni közoktatásügyi viszonyokat megvizsgálva, tárgyalt a városi tanácsal a községi iskola államosításának kérdésében is. A miniszteri biztos kijelentette, hogy a közoktatásügyi kormány ragaszkodik azon feltételekhez, melyeket korábban tett volt s melyek mellett az iskolákat hajlandó átvenni. Nevezetesen a város átadná a Csereytelek egész nyugati részét a Kertmege utcától az újutjig tulajdonjoggal, továbbá átadná, a 23 ezer frtnyi iskolai alapot, énkint fizetne hozzájárulását 2000 frtot és az 5% iskolai póadót s gondoskodnék ideiglenes elhelyezésről, míg az új iskolaépületek elkészülnek. A tanulók a tandíj fizetése alól felmentetnek, de kötelesek személyenkint, 25 kr felvételi díjt és 15 kr nyugdíjilletéket fizetni. Ezel szemben az állam felépítené a szükséges épületeket, ugyint 10 tantermet, 1 tanácskozási termet, egy szobát a tanszerek részére, 1 igazgatói irodát, egy igazgatói lakást 3 szoba honyha és kamrával, egy iskola szolgái lakást, egy szoba és kamrával, továbbá a szükséges melléképületeket és végül az egészet bekertelteti. Minthogy a közoktatásügyi kormány által követelt és a város által már felajánlott hozzájárulások között igen kevés a különbség, remélhető, hogy ezen oly hosszú idő óta vajdó ügy végre megoldást nyerend. Ha tehát a város képviselte hajlandó lesz a kormány által követelt, de általa el nem fogadott feltételeket, például az iskolának tűzfával leendő ellátását és az épületek fentartását stb. teljesíteni, mi sem áll többé útjába az államosításnak. Mi ugy tartjuk, hogy a kormány feltételeit a városnak el kell fogadnia, mert az államosítás által a tandíj fizetés alól a tanulók teljesen felmentetnek s ez által a polgárság egy terülről menekül, de el kell fogadni azért is, mivel a tanítói ötöd éves pótlékok által a kiadás évről-évre szaporodik s ha esetleg újabb tanterő beállítása lenné szükséges, ez is a város pénztárát terhelné, míg ellenben az államosítás esetén minden közeli és távoli tehetek az államkincstár viseli.

— Időjárás. Hónapokig tartó emésztő szárazság s hőség után végre az ég elborult s kaptunk egy kis esőt. A lég rendkívül lehült. A hőmérő egy nap alatt 9 R-ot sülyedett s míg két nappal ezelőtt a hőség elviselhetlen volt, ma a 13 fokos hőmérséklet mellett a melegebb ruhát is elviselhetjük.

— Tíz éves találkozó. A kolozsvári kereskedelmi akadémiának 1885—86 évben végzett növendéki megállapodásukhoz képest folyó év szeptember 6-án d. e. 11 órakor a kolozsvári kereskedelmi akadémia dísztermében 10 éves találkozóra gyűlnek össze. Tízletelel felhívjuk pályatársainkat, hogy e találkozóra — hivatkozással a szerződésben foglalt kötelezettségre — megjelenni sziveskedjenek. Az intéző bizottság nevében: Ferenczy Gyula a Mezőgazdasági bank igazgatója, Rosenberger Mihály máv. hivatalnok.

— A kolozsvári egyéves önkéntességre előkészítő iskolában szeptemberben új kurzus nyílik meg. A ténitétet oly 16—20 éves fiatal emberek készít elő, kik a megkívánt iskolákat nem végezték, érettséget nem tettek, s mégis mint egyéves önkéntesek szeretnének szolgálni. A kurzus 5, esetleg 6 hónapig tart, az összes költség 400 frt. Ezért az illető az egész idő alatt teljes ellátást kap, benne van a tandíj, felvételi díj, vizsgadíj, könyvek ára, korrepetíció, szóval az összesen tul semminemű intézeti kiadás nem merül fel. A ki a kurzus végén a vizsgálatot sikerrel leteszi, csakúgy egyéves önkéntes tehet, mint bármely más érettségit tett ifju. Az érdekeltek forduljanak egyenest az egyéves önkéntes tanfolyam igazgatóságához, Kolozsvárt, Wesselényi-utca 1. sz.

— Halálozás. Pávai Vajna Dénes kir. törvényszéki bíró és neje hatolykai Potsa Anna, valamint kis fiok Dezső fájó szívvel tudatják, hogy szeretett gyermekük, illetve testvére ifj. pávai Vajna Károly f. hó 11 én d. u. 3 órakor, életének 3-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Emléke legyen azedat, nyugalma csendes!

— Lelkészwálasztás. A pávai ref. egyházközség mult vasárnap egyhangulag megválasztotta lelkeszévé Szász Mihály s.-szentgyörgyi ref. segédlelkészt. Páva község református felekezete egyházas szellemű, szép tehetségű papot nyert utjonnan választott lelkesében, kit mostani állásában Seps-Szent-

györgy város közönsége is felekezeti különbség nélkül tisztel és becsül. A távozó derék ifju segédlelkész f. hó 16-án (vasárnap) délelőtt fogja bucsuszedét megtartani.

— Az országgyűlés munkarendje. Szeptember negyediken fog az országgyűlés a nyári szünet után először ülést tartani. Ekkor veszik tárgyalás alá a képviselőházban az új bünvádi eljárásról szóló törvényjavaslatot, a főrendiház pedig a kuriai bírásokról szóló törvényjavaslatot fogja tárgyalni. Lukács László pénzügyminiszter mindjárt az első napokban be fogja terjeszteni a jövő évi buget-t és ekkor nyilatkozik a kiegyezési tárgyalások állásáról is.

Apróságok.

A nevezetesség.

Ilyen magas tornya még sincs Aporkának nász-uram!

— Az igaz! de van mi nekünk egy borbélyunk, a Trepka Ferdi, a ki a szemét behunyja, mikor beretvál.

Argumentum.

Goldberger mama: Táti! mit tanuljon muzsikálni a mi zseniál fiunk, a Móricleben, pianofort vagy violin?

Goldberger papa: Csak tanuljon inkább violin! Mert a violint kikaphatom a keziből és a fejéhez vághatom, mit a klavírral tenni nem lehet.

Idegének forgalma.

Augusztus 6-tól 13-ig.

Nemzeti szálló: Klein Zsigmond utazó Bécs Paroschiv N. kereskedő és neje Okna (Románia.) Bositz Adolf utazó Bécs. Botez N. kereskedő Bacon. Asehingi Kunó utazó Remscheid. Betteheim József utazó Bécs. Damián C. Kortunó kereskedő Soómez. Kolemen Lajos tisztí ügyész S-Szt. György. Deák Sámuel szolgabíró Kovászna. Kovács Albert hivatalnok S-Szt. György. Csosz N. tanár S-Szt. György. Weiserferbes Zálmen utazó Brassó. Deák András kereskedő S-Szt. György. Dr. Andor Endre miniszteri fogalmazó Budapest. Spitzer Béla kereskedő Commandó. Korschler Árpád magánzó Jászberény. Haas Ferencz mérnök Kolozsvár. Kronberger Mór fake-rekeskedő Budapest. Lienert Gyula hadnagy N.-Bees-kerek. Elekes Andor hadnagy Kovászna. Vadász Dezső utazó Budapest. Boka László rendőrkapitány Holdmező-Vásárhely. László József. gyári hivatalnok Kovászna. Vajna Lajos mérnök S-Szt. György. Krausz S. utazó N.-Varad. Georgawfontó Tonis gyári hivatalnok Kovászna. Spitz Simon utazó Budapest. Gal-dányi Dezső Budapest.

Jancsó szálló: Zeiner Miksa utazó Arad.

NYILTTÉR*)

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 irt 65 kr. méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különbozót minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. megrendelt áru, postabér és vamentesen a házhoz szállítva és mintakát postafordult-tal küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros es levelező lapokra 5 kros helyeg ragasztandó. Magyar nyel-ven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynei, oszúni, fagyse-gatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésselre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerüzletben kész-tben van; főraktár: Török József gyógyszerüzletben Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csás. és kir. udvari szállító, Rudolstadt (Thüringia).

*E rovat alatt közöltékért csupán a sajátóhatóság irányában nem vállal felelősséget

a szerk.

HIRDETÉSEK.

Sz. 13611/96.

Hirdetmény.

Czofalva-Nagyborosnyó-Bodzai törv. hat. közuton, a 8-9 klm. szakaszon lévő nagypataki árokáteresztő és a 10-11 klm. szakaszban lévő Kis-Fenes árkon álló műtárgyak újból építését a köz. bizottság határozatának fentartása mellett 1315 frt 07 kr összeg erejéig engedélyezem.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztositása céljából, az 1896 évi augusztus hó 14-ik napjának d. e. 9 órájára az alispán hivatalos h-lyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni öhajtottók felhivatnak, hogy a fennebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bántépénzzel ellátott zárt ajánlatukat a kitűzött nap d. e. fél 9 órájáig a vármegyei pénztárhoz annyiival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegyei számvevősnél a rendes hivatalos órákban napoként megtekinthetők.

Kelt Seps-Szentgyörgyön, 1896 évi augusztus 4-én

alispán helyett:
Szentiványi Miklós,
főjegyző.

141 3-3

Pontos kiszolgálás.

TURÓCZI A. BÉLA

könyvkötő és díszműkészítő üzlete

Kézdi-Vásárhely, posta utca 14 sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kézdi-Vásárhelyt a posta hivatal szomszédságában „könyvkötő és díszmű készítő” üzletet nyitottam.

Elvállalok minden szakmába vágó munka megkésztését a fűzéstől kezdve a díszkötésig, vászon-, bőr-, bársony és selyem kötésekkel. — Névnap és alkalmi ajándékok elkészítését u. m. kesztyű, zsebkendő, ékszerdobozokat és fényképketeket. — Mindennemű emlékkönyveket raktáron tartok.

Az ország különböző városaiban a leginkább a fővárosban szerzett tapasztalataim alapján, s mert a szakmámba vágó legújabb gépekkel rendszertem beüzemetet, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ezen műteremt közönség igényeit képes leszek kielégíteni.

Főtörökvesem lesz szelid árú a lehető jutányos áron készíteni s hogy ezt tehessem, a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem.

K. V. Vásárhely, 1896. augusztus hó.

139. 3-3

Mérsékelt árak.

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

MENETREND.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	regg 10.55	éjjel 12.45	
Botfalva	5.39	8.03		Kis-Kapus (vend., elág. Szob. felé)	11.14	1.01	
Földvár	5.58	8.12			11.41	1.35	
Mogyorós	6.17	8.47		Tövis (vend., elágazás Arad felé)	d. u. 1.29	3.06	este 7.59
Apáca	6.36	9.01			1.55	3.38	8.06
Köpecz	6.55	9.19		Nagy-Enyed	2.17	3.59	
Agostonfalva	7.02	9.25		Kocsárd (vend., elágazás Maros-	2.56	4.33	
Alsó-Rákos	7.19	9.41		Vásárhely felé)	3.06	4.43	
Homoród	7.45	10.03			3.37	5.12	
Kácsa	8.02	10.16		Gyéres (elágazás Torda felé)	3.47	5.18	
Bene	8.23	10.36			5.24	regg. 6.45	10.45
Erked	8.43	10.51		Kolozsvár (vendéglő)	este 6.13	7.00	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	9.12	11.16			8. —	11.17	2.30
Segesvár (vendéglő)	9.35	11.33		Nagy-Várad (vendéglő)	11.04	d. e. 11.32	2.37
.	9.42	11.40			regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.40
.				Budapest	érk.		

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.56	délelőtt 10.25	délután 2.37	Brassó	ind. reggel 5.20	reggel 8.50	délután 3.00
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Kovácsna	5.38	11.08	3.43	Kökös	6.04	9.46	3.45
Barátos	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27	Kilyen	6.27	10.21	4.09
Eresztvény	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
Sepsi-Szentgyörgy	6.54	d. u. 12.25	5.28	Eresztvény	7.07	11.17	4.49
Kilyen	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Uzon	7.15	12.46	5.54	Barátos	7.45	12.16	5.28
Kökös	7.25	12.56	6.07	Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Prázmár	7.45	1.16	6.34	Páva-Zabola	8.19	1.01	5.57
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54	Imecsfalva	8.31	1.19	6.09
Brassó	érk. 8.15	1.46	7.12	Kézdi-Vásárhely	8.45	1.37	este 6.23

Ny. Ifj. Jancsó Mózes Kézdi-Vásárhelyt.